

(Trvale) udržitelný rozvoj

Agenda 21

Strategický rámec udržitelného rozvoje

Pilíře udržitelného rozvoje

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Ing. Pavel Adámek, Ph.D.

adamek@opf.slu.cz

Katedra podnikové ekonomiky a managementu

Udržitelný rozvoj - vymezení

- ...v uzavřeném systému konečných zdrojů není kvantitativní růst trvale možný...
- ...problematika udržitelnosti se objevuje ve sféře sociální, ekonomické, přírodní a posléze začíná být otázka po udržitelnosti kladena i obecně, systémově...
- ..naše planeta, její příroda a osídlení lidskou civilizací stává jediným uzavřeným systémem..

„Trvale udržitelný rozvoj je komplexní soubor strategií, které umožňují pomocí ekonomických nástrojů a technologií uspokojovat sociální potřeby lidí, materiální i duchovní, při plném respektování environmentálních limitů.“ (Rynda)

– *Aby to bylo v globálním měřítku současného světa možné, je nutné nově redefinovat na lokální, regionální i globální úrovni jejich instituce a procesy.“*

- Udržitelný rozvoj tak znamená především **rovnováhu – mezi třemi základními oblastmi našeho života – ekonomikou, sociálními aspekty a životním prostředím.**
- Znamená také **rovnováhu mezi zeměmi** (rozvinutý versus rozvojový svět), různými společenskými skupinami, dneškem a budoucností apod. Proto se řada zemí i společenství snaží o uplatnění principů udržitelného rozvoje zejména prostřednictvím různých strategií – nejenak je tomu i v případě ČR nebo EU.

Základní principy udržitelného rozvoje

Základní principy udržitelného rozvoje

PROPOJENÍ ZÁKLADNÍCH OBLASTÍ ŽIVOTA

– propojení oblastí ekonomické, sociální a životního prostředí; řešení zohledňující pouze jednu nebo dvě z nich není dlouhodobě efektivní

DEMOKRATICKÉ PROCESY

– zapojením veřejnosti již od počáteční fáze plánování vytváříme nejen objektivnější plány, ale také obecnou podporu pro jejich realizaci

VNITROGENERAČNÍ A MEZIGENERAČNÍ ODPOVĚDNOST (ČI ROVNOSTI PRÁV)

– tj. zabezpečení národnosti, rasové i jiné rovnosti, respektování práv všech současných i budoucích generací na zdravé životní prostředí a sociální spravedlnost; mluvíme o morální povinnosti k budoucím generacím – zajišťujeme jim možnost života ve zdravém prostředí? Nebudou muset spíše řešit problémy, které dnes my vytváříme a nad kterými přivíráme oči?

ZOHLEDNĚNÍ VZTAHU LOKÁLNÍ – GLOBÁLNÍ

– činnosti na místní úrovni ovlivňují problémy na globální úrovni – vytvářejí je nebo je mohou pomoci řešit (a naopak)

DLOUHODOBÁ PERSPEKTIVA

– každé rozhodnutí je třeba zvažovat z hlediska dlouhodobých dopadů, je třeba strategicky plánovat

KAPACITA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ JE OMEZENÁ

– nejenom jako zdroje surovin, látek a funkcí potřebných k životu, ale také jako prostoru pro odpady a znečištění všeho druhu

PŘEDBĚŽNÁ OPATRNOST

– důsledky některých našich činností nejsou vždy známe, neboť naše poznání zákonitostí fungujících v životním prostředí je stále ještě na nízkém stupni, a proto je na místě být opatrní

PREVENCE

– je mnohem efektivnější než následné řešení dopadů; na řešení problémů, které již vzniknou, musí být vynakládáno mnohem větší množství zdrojů (časových, finančních i lidských)

KVALITA ŽIVOTA

– má rozměr nejen materiální, ale také společenský, etický, estetický, duchovní, kulturní a další, lidé mají přirozené právo na kvalitní život

SOCIÁLNÍ SPRÁVEDLNOST

– příležitosti i zodpovědnosti by měly být děleny mezi země, regiony i mezi rozdílné sociální skupiny. Chudoba je ohrožující faktor udržitelného rozvoje; proto je až do jejího odstranění naše odpovědnost společná, ale diferencovaná. Sociálnímu pilíři udržitelného rozvoje se přikládá stále větší význam a udržitelný rozvoj je čím dál častěji chápán jako trvalé zlepšování sociálních podmínek v rámci ekologické únosnosti Země. Ekonomika v tomto výkladu hraje roli nástroje k dosažení zlepšení sociálních podmínek.

Vzájemné propojení jednotlivých oblastí a principů udržitelného rozvoje

Udržitelný rozvoj - vymezení

- Právo člověka na příznivé životní prostředí je obsaženo v **zákoně o životním prostředí z 5. 12. 1991 (17/1992 Sb.)**.
- Zákon definuje v § 6 trvale udržitelný rozvoj jako *rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby, a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů*.

- Koncepce udržitelného rozvoje (trvale udržitelného rozvoje) představuje **alternativní model vývoje společnosti** oproti dominující industriální ekonomice.
- Odráží přirozené environmentální **limity** hospodářského růstu; politiky založené na této koncepci prosazují **vedení hospodářského a společenského vývoje do souladu s kapacitami ekosystémů, se zachováním přírodních hodnot a biologické rozmanitosti pro nynější i příští generace**.
- Klasická definice ze zprávy **Komise OSN pro životní prostředí a rozvoj** (tzv. **Zpráva Brundtlandové, 1987**):
 - „*Udržitelný rozvoj je takový rozvoj, který zajistí potřeby současných generací, aniž by bylo ohroženo splnění potřeb generací příštích, a aniž by se to dělo na úkor jiných národů.*“

Udržitelný rozvoj - milníky

- Milníkem ve vývoji udržitelného rozvoje bylo vydání publikace **Meze růstu** (známá jako První zpráva Římského klubu) v roce 1972, hlavními autory jsou manželé Meadowsovi.
 - Tato zpráva zveřejnila výsledky počítačově simulovaného vývoje lidské populace a využívání přírodních zdrojů do roku 2100.

- Ve stejném roce (1972) se uskutečnila **konference Organizace spojených národů na téma prostředí člověka**. Zde se objevila **myšlenka nutnosti ekologicky přijatelného rozvoje** a nastínily se zde hlavní problémy vzájemného působení ekonomického růstu na stav planety. Rovněž zde došlo k načrtnutí **problémů nerovného vývoje rozvojových zemí** (nazývaných globální jih) a vysoce rozvinutých zemí (pro něž se vžil termín globální sever).
- V roce 1980 vypracovaly tři světové organizace (*Mezinárodní svaz na ochranu přírody – IUCIN, Program OSN na ochranu životního prostředí – UNEP a Světový fond na ochranu přírody - WWF*) dokument **Světová strategie ochrany životního prostředí (WSC)**. Jde o první oficiální dokument akceptující pojem trvale udržitelný rozvoj.

Udržitelný rozvoj - milníky

- V roce 1987 byla přijata zpráva **Naše společná budoucnost** Valným shromážděním OSN.
- Zpráva byla vypracována **Světovou komisí pro životní prostředí** pod vedením norské fyzičky, političky a předsedkyně Světové komise pro životní prostředí a rozvoj (*World Commission on Environment and Development - WCED*) **Gro Harlem Brundtland**.

- Důležitým přelomem se stala v roce **1992 v Rio de Janeiru schválená Deklarace o životním prostředí a rozvoji** (Charta Země) obsahující 27 principů trvale udržitelného rozvoje a ustanovení Agendy 21.
- V roce **1992** byl v ČR **definován trvale udržitelný rozvoj zákonem č. 17/1992 Sb.**, o životním prostředí.
- V roce **1993** byl ustaven **Výbor OSN pro trvale udržitelný rozvoj**.
- V roce **1998** na ministerském zasedání **Rady OECD v Paříži byl prohlášen trvale udržitelný rozvoj za prioritu** členských zemí.
- Na konferenci v Rio de Janeiru navázal v roce **2000 Summit tisíciletí v New Yorku**, který označil zachování udržitelné budoucnosti za vůbec nejnaléhavější výzvu.
- V roce **2002** se konala **Celosvětová konference OSN o udržitelném rozvoji v Johannesburgu**, která zdůraznila podstatu udržitelného rozvoje.

Udržitelný rozvoj - milníky

- V roce 2005 byl zakončen projekt „Hodnocení ekosystémů na přelomu tisíciletí“ (*Millennium Ecosystem Assessment*), který byl odstartován generálním tajemníkem OSN Kofi Annanem a který vycházel ze základních mezinárodních smluv o ochraně přírody.

Přístupy a zaměření trvale udržitelného rozvoje jsou rozpracovány do řady dokumentů.

- Deklarace Konference Organizace spojených národů o životním prostředí
- Naše společná budoucnost - Světová komise Organizace spojených národů pro životní prostředí a rozvoj
- Deklarace Konference OSN o životním prostředí a rozvoji
- Agenda 21
- Johannesburgská deklarace o udržitelném rozvoji
- Implementační plán ze Světového summitu o udržitelném rozvoji
- Budoucnost, kterou chceme (2012) - dokument, který byl přijat na Konferenci OSN o udržitelném rozvoji

Udržitelný rozvoj - pojmy

Místní

- odkazuje na Vaše vlastní místo působení, bydliště, obec, případně region.

Agenda

- slovo latinského původu a znamená program nebo také seznam věcí, které je třeba udělat, aby bylo dosaženo cíle.

21

- vztahuje se k tomu, co musíme udělat v 21. století, vyzývá k uvažování v delším časovém horizontu.

Agenda 21

- dokument OSN, který byl přijat na konferenci o životním prostředí v Rio de Janiero roku 1992 (na tzv. "Summitu Země").
 - Je programem pro 21. století, ukazuje cestu k udržitelnému rozvoji na naší planetě. Je komplexním návodem globálních akcí, které mohou poznamenat nebo ovlivnit přechod na udržitelný rozvoj.

Místní Agenda 21

- nástroj pro uplatnění principů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni v praxi. Je prováděna v konkrétním čase a místě a v obci nebo regionu.
 - Je to proces, který prostřednictvím zkvalitňování správy věcí veřejných, strategického plánování (řízení), zapojování veřejnosti a využívání všech dosažených poznatků o udržitelném rozvoji v jednotlivých oblastech zvyšuje kvalitu života ve všech jeho aspektech a směřuje k zodpovědnosti občanů za jejich životy i životy ostatních bytostí v prostoru a čase.

Cíle udržitelného rozvoje

- Online
<https://sustainabledevelopment.un.org/topics/sustainabledevelopmentgoals>

SDG Kompas

- Pět kroků, které firmám umožní maximalizovat jejich příspěvek k naplnění SDGs.
- Firmy mohou v závislosti na tom, jak dalece se jim již podařilo začlenit udržitelnost do své základní podnikové strategie, pomocí těchto pěti kroků nastavit své aktivity v souladu s principy SDGs.

1. Porozumění SDGs

- V rámci prvního kroku jsou firmy seznámeny s principy SDGs.

2. Definování priorit

- Chce-li firma využít nejvýznamnějších obchodních příležitostí, které se jí prostřednictvím SDGs nabízí, a snížit možná rizika, doporučujeme, aby nejprve na základě posouzení pozitivních a negativních, současných i potenciálních dopadů a vlivů na SDGs napříč hodnotovými řetězci určila své priority.

3. Stanovení cílů

- Klíčovým krokem úspěšného podnikání je stanovení podnikových cílů, které dále hrají důležitou roli při vytváření sdílených priorit a zlepšení výkonu v rámci celé organizace. Pokud přední světové firmy sladí své podnikové cíle s SDGs, demonstrují tak, že přijaly podporu udržitelného rozvoje za svůj závazek.

SDG Kompas

- Pět kroků, které firmám umožní maximalizovat jejich příspěvek k naplnění SDGs.
- Firmy mohou v závislosti na tom, jak dalece se jim již podařilo začlenit udržitelnost do své základní podnikové strategie, pomocí těchto pěti kroků nastavit své aktivity v souladu s principy SDGs.

4. Integrace

- Klíčem k dosažení stanovených cílů je **integrace principů udržitelnosti do jádra podnikání** a postupů řízení a začlenění Cílů udržitelného rozvoje do všech funkčních oblastí podniku. Chtějí-li firmy sledovat společné cíle nebo řešit systémové problémy, je třeba, aby **rozvívely svá partnerství napříč hodnotovým řetězcem**, v rámci svých odvětví nebo s vládními organizacemi a organizacemi občanské společnosti.

5. Reportování a komunikace

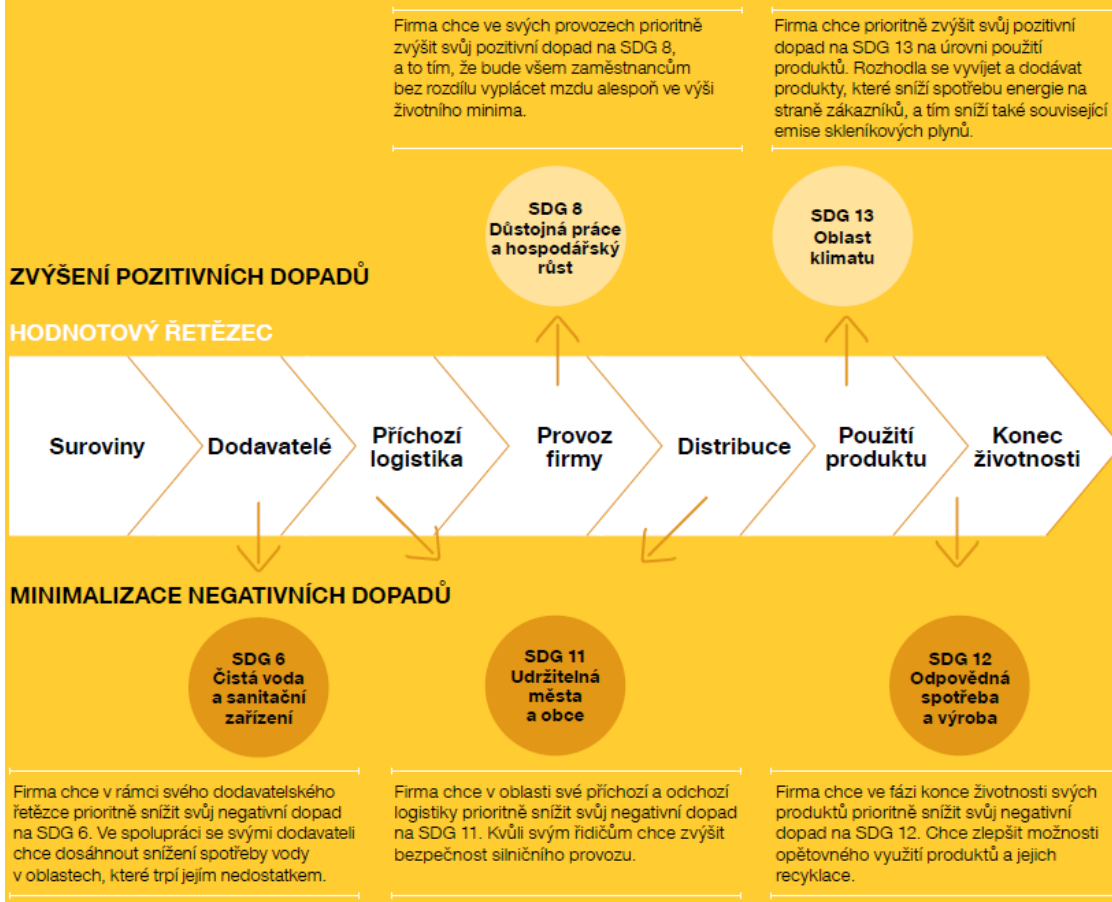
- Pro SDGs jsou definovány obecné **indikátory a soubor sdílených priorit**, které mají firmám sloužit k reportování údajů o svém postupu na cestě k udržitelnému podnikání. Příručka „**SDG Kompas**“ firmy vybízí, aby při komunikaci a podávání zpráv, které jsou určeny zainteresovaným stranám, využívaly jazyk SDGs.

Zmapování hodnotového řetězce s cílem identifikovat ovlivněné oblasti

- Nejvýznamnější sociální a environmentální dopady a vlivy činnosti firmy na udržitelnost mohou dalece přesahovat oblast, kterou vlastníte nebo kontrolujete.
- Největší obchodní příležitosti se mohou nacházet i na vzdálenějších koncích hodnotového řetězce.

Ukázková akce: Zmapování SDGs vůči hodnotovému řetězci

Výběr indikátorů a sběr dat

- Zmapujete-li, na které oblasti má aktivita vaší firmy největší vliv, dokážete své úsilí lépe zaměřit.
- Pro každou z oblastí s možnými vysokými dopady určete jeden nebo více indikátorů, které nejlépe vyjadřují vztah mezi činností vaší firmy a jejím dopadem na trvale udržitelný rozvoj.

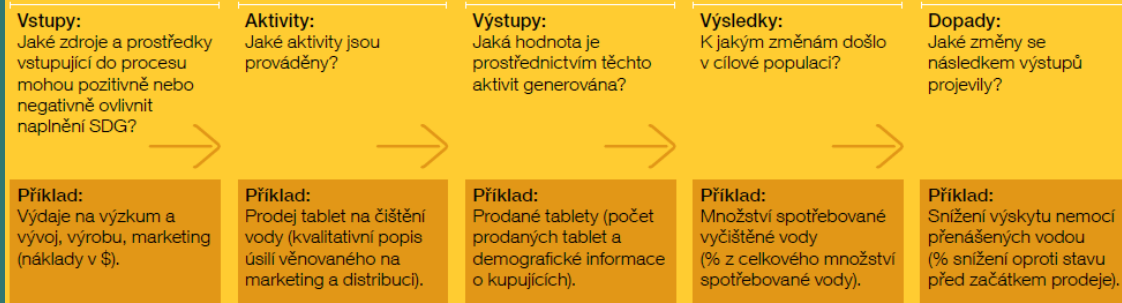
Ukázková akce: Logický model

V tomto příkladu si ukážeme, jak funguje logický model. Společnost, která investuje do vývoje tablet na čištění vody, má potenciál snížit výskyt nemocí přenášených vodou, a tím přispět k naplnění cíle SDG 3, dílčího úkolu 3.3: „Do roku 2030 ukončit epidemii AIDS, tuberkulózy, malárie a zanedbávaných tropických nemocí a bojovat proti hepatitidě, vodou přenášeným nemocem a ostatním přenosným nemocem.“

Následující postup může pomoci zmíněné společnosti pochopit, jakým způsobem by mohla přispět k naplnění dílčího úkolu SDG 3.3:

Čím dále se posunujeme ke koncové části logického modelu, tím obtížnější je získat přesné údaje. Z tohoto důvodu se řada firem rozhodne odhadnout výsledky a dopady nepřímo prostřednictvím údajů o vstupech, aktivitách a výstupech.

Další pokyny naleznete v příručce **WBCSD: „Measuring socio-economic impact guide for business“ (Měření socioekonomických dopadů – příručka pro firmy)**.

Definování rozsahu cílů a výběr KPI

- Rozsah podnikových Cílů udržitelného rozvoje by měl vycházet ze strategických priorit.

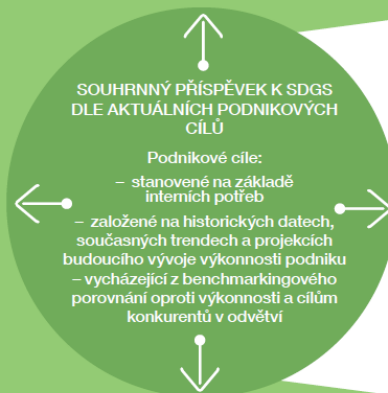

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Ukázková akce: Výběr přístupu ke stanovení cílů

PŘÍSTUP „INSIDE-OUT“

V současné době používaný interně zaměřený přístup ke stanovení cílů není pro řešení globálních problémů dostačující.

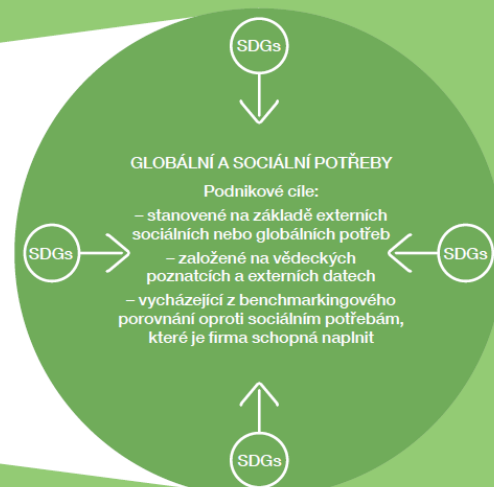
PROPAST VE VÝKONNOSTI

Mezi aktuálním
příspěvkem firem
k řešení globálních
problémů
a požadovanou
výkonností je
v současné době
propastný rozdíl.

PŘÍSTUP „OUTSIDE-IN“

Pokud se firmy budou více zajímat o globální potřeby z externího hlediska a podle toho stanoví své cíle, dokáží překlenout propast mezi tím, co v současné době poskytují, a tím, co je skutečné potřeba.

SDGs představují bezprecedentní politický konsenzus o míře pokroku, který je v celosvětovém měřítku žádoucí.

Základní principy udržitelného rozvoje (10 principů)

1. **Propojení základních oblastí života** - ekonomické, sociální a životního prostředí; řešení zohledňující pouze jednu nebo dvě z nich není dlouhodobě efektivní.
2. **Dlouhodobá perspektiva** - každé rozhodnutí je třeba zvažovat z hlediska dlouhodobých dopadů, je třeba strategicky plánovat.
3. **Kapacita životního prostředí je omezená** - nejenom jako zdroje surovin, látek a funkcí potřebných k životu, ale také jako prostoru pro odpady a znečištění všeho druhu.
4. **Předběžná opatrnost** - důsledky některých našich činností nejsou vždy známe, neboť naše poznání zákonitostí fungujících v životním prostředí je stále ještě na nízkém stupni, a proto je na místě být opatrní.
5. **Prevence** - je mnohem efektivnější než následné řešení dopadů; na řešení problémů, které již vzniknou, musí být vynakládáno mnohem větší množství zdrojů (časových, finančních i lidských).

Základní principy udržitelného rozvoje (10 principů)

- 6. Kvalita života** - má rozměr nejen materiální, ale také společenský, etický, estetický, duchovní, kulturní a další, lidé mají přirozené právo na kvalitní život.
- 7. Sociální spravedlnost** - příležitostí i zodpovědnosti by měly být děleny mezi země, regiony i mezi rozdílné sociální skupiny. Chudoba je ohrožující faktor udržitelného rozvoje; proto je až do jejího odstranění naše odpovědnost společná, ale diferencovaná. Sociálnímu pilíři udržitelného rozvoje se přikládá stále větší význam a udržitelný rozvoj je čím dál častěji chápán jako "Trvalé zlepšování sociálních podmínek v rámci ekologické únosnosti Země." Ekonomika v tomto výkladu hraje roli nástroje k dosažení zlepšení sociálních podmínek.
- 8. Zohlednění vztahu "lokální - globální"** - činnosti na místní úrovni ovlivňují problémy na globální úrovni - vytvářejí je nebo je mohou pomoci řešit (a naopak).

Základní principy udržitelného rozvoje (10 principů)

- 9. Vnitro generační a mezigenerační odpovědnost** (či rovnosti práv), tj. zabezpečení národnostní, rasové i jiné rovnosti, respektování práv všech současných i budoucích generací na zdravé životní prostředí a sociální spravedlnost; mluvíme o morální povinnosti k budoucím generacím - zajišťujeme jim možnost života ve zdravém prostředí? Nebudou muset spíše řešit problémy, které dnes my vytváříme a nad kterými přivíráme oči?
- 10. Demokratické procesy** - zapojením veřejnosti již od počáteční fáze plánování vytváříme nejen objektivnější plány, ale také obecnou podporu pro jejich realizaci.

Pilíře udržitelného rozvoje

Ekonomický pilíř

- Ekonomický pilíř sestává ze všech hospodářských aktivit v dané společnosti, interakcí mezi nimi a mezi životním prostředím a společností. Jeho správné uchopení je jedním z největších problémů a výzev udržitelného rozvoje.
- Rovina ekonomická zahrnuje jednak pobídkové nástroje pro ty ekonomické subjekty, které se nechtějí přizpůsobit imperativu udržitelnosti dobrovolně, ale také parametry, plně tržně kompatibilní mechanismy, které náhle umožňují zcela funkčnímu trhu se všemi jeho výhodami životní prostředí chránit a nikoli je ohrožovat nebo poškozovat.

Pilíře udržitelného rozvoje

Environmentální pilíř

- Vyhází z faktu, že v omezeném systému není neomezený růst možný. Proto je nutné uvědomit si hodnotu ekosystémů a jejich služeb, náležitě ji ocenit a dobře ji střežit.
- Environmentální pilíř zasahuje jak do roviny sociální, tak ekonomické. Právě počáteční snahy o ochranu životního prostředí vedly k dnešní podobě udržitelného rozvoje, která zdůrazňuje jak rovinu sociální, tak ekonomickou.
- Udržitelný rozvoj je občas mylně chápán pouze jako synonymum k ochraně přírody, potažmo životního prostředí (v úzce vymezeném přírodním slova smyslu).
- Zásadní premisou environmentálního pilíře pak je ochrana biodiverzity.

Pilíře udržitelného rozvoje

Sociální pilíř

- Aktivity tohoto pilíře spočívají ve vyvažování nerovností mezi jednotlivými společenskými skupinami i jednotlivci.
- Mezi jeho základní premisy patří odstraňování chudoby a to jak v rámci lokálních měřítek (v rámci regionů a mezi nimi), tak v globálních podmínkách (mezi jednotlivými zeměmi a geopolitickými celky); rovný přístup k základním hygienickým podmínkám a lékařské péči; další aktivity se orientují i na potlačování projevů diskriminace, rasismu i xenofobie a náboženské nesnášenlivosti.
- Je v něm obsažena také problematika mezigenerační soudržnosti a sociálního začleňování vyloučených (handicapovaných či seniorů).

Mezinárodní dimenze udržitelného rozvoje

Sustainable Development –
Knowledge Platform – Czech
Republic

<https://sustainabledevelopment.un.org/memberstates/czechrepublic>

Přijetím SRUR se ČR hlásí:

- k závěrům konference **Země v r. 1992** a
- **konference Rio+20 v r. 2012** v brazilském Riu de Janeiru, jejímž nejdůležitějším formálním výsledkem bylo schválení záměru přijmout globální Cíle udržitelného rozvoje (*SDGs - Sustainable Development Goals*), které navazují na **Rozvojové cíle tisícileté z Deklarace tisíciletí OSN z r. 2000** (*MDGs – Millenium Development Goals*). Tento záměr se dočkal naplnění v září 2015, kdy bylo na **summitu OSN (25.- 27. 9. 2015) přijato 17 SDGs**.
- Podrobný popis všech 17 Cílů udržitelného rozvoje, včetně 169 podcílů, najdete na stránkách Informačního centra OSN v Praze či na oficiálních stránkách SDGs.

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Trvale udržitelný rozvoj v ČR

- Trvale udržitelný rozvoj je zakotven v zákoně č. 17/1992 Sb. o životním prostředí (§ 6). Usnesením vlády č. 1242 ze dne 8. prosince 2004 byla schválena Strategie udržitelného rozvoje České republiky (dále též „SUR ČR“, „SUR“).

Rada online

- <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rada-vlady-pro-udrzitelny-rozvoj--120432/>

- **Rada vlády pro udržitelný rozvoj** byla zřízena v r. **2003** jako stálý poradní, iniciační a koordinační orgán vlády České republiky pro oblast udržitelného rozvoje a strategického řízení.
- V roce **2006** byla **Rada převedena do gesce Ministerstva životního prostředí ČR**, kde působila až do poloviny roku 2014.
- Dne 9. června 2014 schválila vláda změny v organizaci a zabezpečení činnosti této Rady. Došlo zejména k jejímu navrácení z Ministerstva životního prostředí na Úřad vlády ČR a k posílení postavení místopředsedů vlády.
- Činnost Rady se zaměřuje především na: zpracování **Strategie udržitelného rozvoje ČR** a její aktualizaci, **zpracování situačních zpráv** s vyhodnoceným souborem indikátorů udržitelného rozvoje, **metodickou koordinaci koncepčních dokumentů**.

Trvale udržitelný rozvoj v ČR

- Při Radě vlády pro udržitelný rozvoj funguje v současnosti 8 tematických výborů. Jejich činnost je organizačně zajištěna Oddělením pro udržitelný rozvoj Úřadu vlády:

- Výbor pro socio-ekonomický rozvoj
- Výbor pro strategické řízení a implementaci principů udržitelného rozvoje
- Výbor pro krajinu, vodu a biodiverzitu
- Výbor pro udržitelnou energetiku
- Výbor pro udržitelné municipality
- Výbor pro udržitelnou dopravu
- Výbor pro vzdělávání k udržitelnému rozvoji
- Výbor pro koordinaci pozic ČR k udržitelnému rozvoji

Trvale udržitelný rozvoj v ČR

Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky (SRUR ČR)

- Dne 11. ledna 2010 schválila vláda ČR svým usnesením č. 37 **Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky**, který určuje dlouhodobé cíle v oblasti tří základních pilířů vývoje moderní společnosti v ČR – ekonomického, sociálního a environmentálního.
- Časový horizont SRUR je rok **2030**.
- **Cílem** dokumentu je vymezit klíčová témata a problémy udržitelného rozvoje České republiky a nalézt příslušná opatření k jejich řešení – tato opatření mohou být obsažena v již existujících a schválených koncepčních dokumentech.
- Stav v jednotlivých oblastech udržitelného rozvoje v ČR je sledován pomocí **sady indikátorů** a výsledky jsou pravidelně publikovány v **situačních zprávách** ke Strategii udržitelného rozvoje ČR.

Strategická vize udržitelného rozvoje ČR

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Prioritní osa 1: Společnost, člověk a zdraví	Prioritní osa 2: Ekonomika a inovace	Prioritní osa 3: Rozvoj území	Prioritní osa 4: Krajina, ekosystémy a biodiverzita	Prioritní osa 5: Stabilní a bezpečná společnost
<p>Priorita 1.1: Zlepšování podmínek pro zdravý život</p> <p>Priorita 1.2: Zlepšování životního stylu a zdravotního stavu populace</p> <p>Priorita 1.3: Přizpůsobit politiky a služby demografickému vývoji a podpořit mezigenerační a rodinnou soudržnost</p>	<p>Priorita 2.1: Podpora dynamiky národní ekonomiky a posilování konkurenceschopnosti (průmyslu a podnikání, zemědělství, služeb)</p> <p>Priorita 2.2: Zajištění energetické bezpečnosti státu a zvyšování energetické a surovinové efektivity hospodářství</p> <p>Priorita 2.3: Rozvoj lidských zdrojů, podpora vzdělávání, výzkumu a vývoje</p>	<p>Priorita 3.1: Upevňování územní soudržnosti</p> <p>Priorita 3.2: Zvyšování kvality života obyvatel území</p> <p>Priorita 3.3: Účinněji prosazovat strategické a územní plánování</p>	<p>Priorita 4.1: Ochrana krajiny jako předpoklad pro ochranu druhové diverzity</p> <p>Priorita 4.2: Odpovědné hospodaření v zemědělství a lesnictví</p> <p>Priorita 4.3: Adaptace na změny klimatu</p>	<p>Priorita 5.1: Posilování sociální stability a soudržnosti</p> <p>Priorita 5.2: Efektivní stát, kvalitní veřejná správa a rozvoj občanského sektoru</p> <p>Priorita 5.3: Zvyšování připravenosti ke zvládnutí dopadů globálních a jiných bezpečnostních hrozeb a rizik a posilování mezinárodních vazeb</p>

Prioritní osa 1 – společnost, člověk a zdraví

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Priorita 1.1: Zlepšování podmínek pro zdravý život	Priorita 1.2: Zlepšování životního stylu a zdravotního stavu populace	Priorita 1.3: Přizpůsobit politiky a služby demografickému vývoji a podpořit mezigenerační a rodinnou soudržnost
<p>Cíl 1: Prostřednictvím etické a prorodinné výchovy podporovat stabilitu společnosti</p> <p>Cíl 2: Rozvíjet sociální služby a jejich dosažitelnost v rámci sociální infrastruktury</p> <p>Cíl 3: Podporovat sociální začleňování znevýhodněných skupin obyvatel a snižování výskytu chudoby</p> <p>Cíl 4: Snižovat zdravotní rizika související s negativními faktory životního prostředí a s bezpečností potravin</p>	<p>Cíl 1: Zlepšit životní styl a zdravotní stav populace</p> <p>Cíl 2: Snižit dopady spotřeby obyvatel ČR na ekonomickou, sociální a environmentální oblast</p>	<p>Cíl 1: Zlepšit zdravotní stav seniorů a zvýšit kvalitu života ve stáří</p> <p>Cíl 2: Podporovat rodiny a usnadnit realizaci rodičovství</p>

Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky (SRUR ČR)

- Indikátory jsou navrženy k jednotlivým prioritním osám.
- Jsou v maximální míře využívány stávající indikátory (ČSÚ, Eurostat, OECD, Komise OSN pro udržitelný rozvoj), aby bylo možno sledovat jejich vývoj v čase (časové řady).

Indikátory

Prioritní osa 1: populace, člověk a zdraví

- I.A Standardizovaná míra úmrtnosti podle skupin nemocí
- I.B Expozice obyvatel prašnému aerosolu
- I.C Očekávaná délka života a očekávaná délka života prožitého ve zdraví
- I.D Emise, těžba surovin a produkce biomasy spojené se spotřebou domácností
- I.E Zadlužení domácností
- I.F Míra zaměstnanosti starších pracovníků
- I.G Index stáří a index závislosti

Prioritní osa 2 – ekonomika a inovace

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Priorita 2.1: Podpora dynamiky národní ekonomiky a posilování konkurenceschopnosti (průmyslu a podnikání, zemědělství, služeb)	Priorita 2.2: Zajištění energetické bezpečnosti státu a zvyšování energetické a surovinové efektivity hospodářství	Priorita 2.3: Rozvoj lidských zdrojů, podpora vzdělávání, výzkumu a vývoje
<p>Cíl 1: Vytvořit příznivější podnikatelské prostředí a podpořit soukromou iniciativu</p> <p>Cíl 2: Podpořit podnikání a konkurenceschopnost</p> <p>Cíl 3: Zefektivnit podporu malých a středních podniků</p> <p>Cíl 4: Zkvalitnit a zefektivnit dopravu a zvýšit její bezpečnost</p>	<p>Cíl 1: Dosáhnout maximální nezávislosti</p> <p>Cíl 2: Dosáhnout maximální bezpečnosti</p> <p>Cíl 3: Podporovat udržitelnou energetiku</p> <p>Cíl 4: Podporovat udržitelné materiálové hospodářství</p>	<p>Cíl 1: Podpořit vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů</p> <p>Cíl 2: Podpořit výzkum, vývoj a inovace</p>

Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky (SRUR ČR)

Indikátory

Prioritní osa 2: Ekonomika a inovace

- II.A HDP na osobu
- II.B Produktivita práce
- II.C Obecná míra nezaměstnanosti
- II.D Převážná náročnost v dopravě
- II.E Energetická náročnost HDP
- II.F Spotřeba primárních energetických zdrojů
- II.G Podíl energie z obnovitelných zdrojů
- II.H Materiálová spotřeba
- II.I Odběry povrchových a podzemních vod podle sektorů
- II.J Nakládání s odpady podle hlavních způsobů nakládání
- II.K Struktura vzdělanosti
- II.L Výdaje na výzkum a vývoj
- II.M Přístup k internetu

Prioritní osa 3 – Rozvoj území

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Priorita 3.1: Upevňování územní soudržnosti	Priorita 3.2: Zvyšování kvality života obyvatel území	Priorita 3.3: Účinněji prosazovat strategické a územní plánování
<p>Cíl 1: Zvýšit ekonomický a environmentální potenciál, konkurenceschopnost a sociální úroveň regionů ČR na srovnatelnou úroveň s vyspělými regiony Evropy, stabilizovat kulturně-historický potenciál a postupně snižovat nepřiměřené regionální disparity</p> <p>Cíl 2: Posílit roli měst jako akceleratorů růstu a rozvoje regionů</p> <p>Cíl 3: Zabezpečit udržitelný rozvoj venkova a posílit harmonizaci vztahů mezi městem a venkovem</p>	<p>Cíl 1: Zabezpečit zvyšování kvality života v území prostřednictvím systému vícezdrojového financování obcí a krajů</p> <p>Cíl 2: Zvýšit a zkvalitnit dopravní dostupnost, technologickou, energetickou a znalostní úroveň sídel, a tím dosáhnout i zlepšení životního prostředí v sídlech</p> <p>Cíl 3: Zvýšit a zkvalitnit dostupnost služeb (včetně kultury), především pak bydlení</p> <p>Cíl 4: Posílit zastoupení udržitelného cestovního ruchu ve struktuře místní ekonomiky</p>	<p>Cíl 1: Vytvořit předpoklady pro udržitelné využívání území</p> <p>Cíl 2: Hospodárně využívat zastavěné území a chránit území nezastavěné a nezastavitelné pozemky</p>

Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky (SRUR ČR)

Indikátory

Prioritní osa 3: Rozvoj území

- III.A HDP na osobu
- III.B Obecná míra nezaměstnanosti
- III.C Výdaje na výzkum a vývoj a počty zaměstnanců ve výzkumu a vývoji
- III.D Municipality zapojené do realizace metody místní Agenda 21
- III.E Migrační saldo venkovských obcí
- III.F Celková výše příjmů na 1 obyvatele a dluhová služba
- III.G Přeprava cestujících veřejnou silniční a železniční dopravou
- III.H Přístup k internetu
- III.I Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních
- III.J Výdaje na kulturu z veřejných rozpočtů
- III.K Pokrytí území ČR schválenou územně plánovací dokumentací obcí
- III.L Podíl zastavěného území na celkové rozloze

Prioritní osa 4 – Krajina, ekosystémy a biodiverzita

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Priorita 4.1: Ochrana krajiny jako předpoklad pro ochranu druhové diverzity	Priorita 4.2: Odpovědné hospodaření v zemědělství a lesnictví	Priorita 4.3: Adaptace na změny klimatu
<p>Cíl 1: Udržet a zvýšit ekologickou stabilitu krajiny a podporovat její funkce, zejména udržitelným hospodařením v krajině</p> <p>Cíl 2: Chránit volnou krajinu</p> <p>Cíl 3: Zastavit pokles biologické rozmanitosti</p>	<p>Cíl 1: Podporovat šetrné a přírodě blízké způsoby zemědělského hospodaření a rozvíjet jeho mimoprodukční funkce</p> <p>Cíl 2: Zachovat a zlepšit biologickou rozmanitost v lesích podporou šetrných, přírodě blízkých způsobů hospodaření v lesích a posílením mimoprodukčních funkcí lesních ekosystémů</p>	<p>Cíl 1: Zajistit připravenost ke zvládnutí mimořádných událostí spojených se změnami klimatu</p> <p>Cíl 2: Zajistit dostatečné množství a kvalitu povrchových a podzemních vod</p> <p>Cíl 3: Zlepšit vodní režim krajiny</p> <p>Cíl 4: Snižovat dopady očekávané globální klimatické změny a extrémních meteorologických jevů na lesní a zemědělské ekosystémy</p>

Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky (SRUR ČR)

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Indikátory

Prioritní osa 4: Krajina, ekosystémy a biodiverzita

- IV.A Indikátor změn území a ekosystémů
- IV.B Index běžných druhů volně žijících ptáků
- IV.C Výdaje na ochranu životního prostředí a veřejné výdaje na ochranu životního prostředí
- IV.D Spotřeba základních živin v minerálních hnojivech
- IV.E Podíl ekologického zemědělství
- IV.F Defoliace
- IV.G Intenzita těžby dřeva

Prioritní osa 5 – Stabilní a bezpečná společnost

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Priorita 5.1: Posilování sociální stability a soudržnosti	Priorita 5.2: Efektivní stát, kvalitní veřejná správa a rozvoj občanského sektoru	Priorita 5.3: Zvyšování připravenosti ke zvládnutí dopadů globálních a jiných bezpečnostních hrozeb a rizik a posilování mezinárodních vztahů
<p>Cíl 1: Specifikovat a realizovat klíčové principy připravenosti společnosti a státu z hlediska podpory integrace cizinců</p> <p>Cíl 2: Posílit prevenci sociálně patologických jevů, kriminality, korupce</p>	<p>Cíl 1: Zajistit dlouhodobou udržitelnost veřejných financí</p> <p>Cíl 2: Rozvíjet lidské zdroje ve veřejné správě. eGovernmentem a cíleným vzdělávacím příspěvkem k efektivitě a kvalitě veřejné správy a rozvoji forem její práce v souladu s požadavky udržitelného rozvoje</p> <p>Cíl 3: Docílit institucionálního uspořádání neziskového sektoru s vlastní organizační strukturou vedoucí k efektivnější spolupráci s veřejnou správou a větší formalizované spolupráci veřejného a neziskového sektoru</p> <p>Cíl 4: Posílit osvětové a vzdělávací aktivity související s rozvojem spolupráce veřejné správy a neziskového sektoru</p>	<p>Cíl 1: Prohlubováním mezinárodní spolupráce zvýšit připravenost na teroristické hrozby, včetně nových forem těchto hrozeb, a přijmout nástroje k potlačení organizovaného zločinu</p> <p>Cíl 2: Zvýšit připravenost obyvatel, veřejné správy a složek integrovaného záchranného systému k řešení dopadů globálních a jiných bezpečnostních hrozeb a rizik</p> <p>Cíl 3: Rozvíjet spolupráci v rámci regionu a EU, posílit aktivní účast v mezinárodních organizacích a prosazovat principy udržitelného rozvoje na všech úrovních mnohostranných a bilaterálních vztahů a v souladu s nimi posilovat mezinárodní spolupráci v politické, ekonomické, sociální, environmentální a kulturní oblasti a usilovat o zvýšení objemu a zefektivnění oficiální rozvojové pomoci v uvedených oblastech</p> <p>Cíl 4: Podílet se na plnění mezinárodních závazků v oblasti snižování emisí skleníkových plynů</p>

Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky (SRUR ČR)

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Indikátory

Prioritní osa 5: Stabilní a bezpečná společnost

- V.A Index vnímání korupce
- V.B Účast ve volbách
- V.C Populace žijící pod hranicí chudoby před a po sociálních transferech
- V.D Saldo a dluh vládního sektoru
- V.E Průměrná délka soudního řízení
- V.F Celková zahraniční rozvojová spolupráce
- V.G Emise skleníkových plynů na obyvatele a na jednotku HDP
- V.H Přímé zahraniční investice

Česká podnikatelská rada pro udržitelný rozvoj

- Pod záštitou České manažerské asociace byla 26. června 2012 v rámci Dne úspěšných manažerů a firem - podepsána dohoda o založení české pobočky World Business Council for Sustainable Development (WBCSD).

Online

<http://www.cbcsd.cz/>

Česká pobočka se tak stala 64. v pořadí. **Česká podnikatelská rada pro udržitelný rozvoj je občanské sdružení** založené podle zákona č. 83/1990 Sb., v němž se sdružují společnosti i jednotlivci, kteří se snaží vytvořit podmínky pro udržitelnou budoucnost pro podnikání, společnost a životní prostředí.

Cílem Rady je zprostředkovávat aktivní roli podnikatelské sféry na udržitelném růstu české společnosti. Dále také připravovat a realizovat podnikové či sektorové programy a projekty místního, regionálního a národního charakteru se zaměřením na propojování cílů udržitelného hospodářského vývoje, zajištění sociálních hodnot a environmentální přijatelnosti.

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Závěr

- Naše planeta se potýká s obrovskými ekonomickými, sociálními a environmentálními problémy.
- Cíle udržitelného rozvoje (SDGs) definují globální priority a cíle pro období do roku 2030, jejichž dosažení by mělo pomoci světové problémy vyřešit.
- *„Podnikatelská sféra je důležitým partnerem pro dosažení Cílů udržitelného rozvoje. Firmy mohou využít svých klíčových aktivit a přispět k naplnění SDGs, a proto se v celosvětovém měřítku obracíme na každou z nich, ab posoudila dopad své činnosti, stanovila si ambiciózní cíle a transparentním způsobem zveřejňovala výsledky, kterých dosáhla“ (Ban Ki-Moon, generální tajemník OSN).*

Děkuji za pozornost

a přeji Vám úspěšný den 😊

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Ing. Pavel Adámek, Ph.D.
adamek@opf.slu.cz